

Balsam Al-Shiekhli: Kondicionály a příbuzné konstrukce v bagdádské arabštině
Magisterská diplomová práce, KBV FF UK, 2024
Posudek školitele

Předložená magisterská diplomová práce se zabývá problematikou kondicionálů a obdobných konstrukcí především v bagdádské arabštině, s jistými přesahy do dalších dialektů, především ammánského.

Téma je relativně úzce navázáno na širší výzkumný projekt, vedený na FF UK doc. Radkem Šimíkem pod názvem „From interrogatives to relatives“, odkud diplomantka využila obecný rámec, jakož i procedury, především v procesu elicitace dat. Jako taková pak práce zajímavým způsobem doplňuje datovou základnu zmíněného projektu. V tomto ohledu je asi vhodné zmínit podstatnou roli konzultanta této práce, Mgr. Adama Pospíšila, který se na zmíněném projektu podílel a z tohoto pohledu byl pro diplomantku bezesporu dobrým zdrojem informací nejen o projektu samotném, ale i o tom, jak nejlépe danou práci zaměřit.

Práce sestává ze shromáždění vlastního materiálu formou elicitace od mluvčích bagdádské arabštiny a jeho zpracování, a to jak ve vztahu ke kondicionálům v arabštině jako takové, tak i obecněji, jak je to dáno vztahem ke zmíněnému projektu.

Autorčin přínos je viditelný již při teoretickém úvodu, kde často obecnější teze dokládá přímo materiálem ze svých sběrů, což zajímavým způsobem propojuje obecnou problematiku se situací přímo v arabštině. Pro arabistu jde o určité vhodné postupy, který umožní dobře pochopit daný výklad. Obecně se dá říci, že jak obecná charakteristika práce, tak i popis vlastního postupu jsou po mém soudu jasně a výstižně popsány.

Čtvrtá kapitola pak přináší přehled problematiky ve světle vlastních dat. Je rozdělena na část, věnovanou kondicionálům a na volnější pole nekondicionálů a příbuzných konstrukcí. První část (kondicionály) je relativně přehledná, je zřejmé, že tato část je v bagdádské arabštině relativně dobře ustavena. V porovnání s Grigoreho studií (2005) lze v zásadě říci, že podporuje jeho závěry, a možná ukazuje i směr odklonu od spisovné arabštiny (užití *ʔin*). Část věnovaná nekondicionálům je podstatně rozsáhlejší, což může ukazovat na menší stabilitu daných konstrukcí, jak to také potvrzuje materiál sebraný diplomantkou. Tato část (plus navazující část v diskusi v páté kapitole) je bezpochyby nejzajímavější částí celé práce a zasloužila by si další zpracování, například ve formě vědeckého článku.

Po formální stránce neshledávám žádné významnější problémy, naopak, konečná podoba práce je napsána živým způsobem a v jasné struktuře, což dobře umožňuje sledovat výklad, bez formálních prohrěšků.

K diskusi navrhuji věnovat se roli slovesné složky v daných konstrukcích (především v nekondicionálech), a dále způsobům užití *ma* v interogativech (například rozebrání role této částice v příkladech typu 69) až 71), především ve smyslu možností dalšího vývoje (též na základě autorčiny introspekce).

Celkové zhodnocení: dle mého názoru se jedná o práci, která prokazuje schopnost autorky odborně pracovat v daném tématu, formulovat teze a nacházet cesty k jejich ověření. Autorka sebrala pro práci vlastní materiál, představila jasnou a kontrolovatelnou formu výzkumu dané problematiky a prokázala též schopnost výsledky práce citlivě interpretovat. Vyvozené závěry lze považovat za v zásadě platné, i když je možná k diskusi, nakolik je dostatečný počet informantů (dodávám, že se jedná vcelku o běžný počet i v jiných pracích).

Předložená magisterská diplomová práce odpovídá všem požadavkům na takovou práci kladenou a jako takovou ji doporučuji k obhajobě.

Předběžné hodnocení: výborně.

V Praze dne 5. září 2024

Petr Zemánek